

Schriftlezing: Psalm 102
Tekst: Psalm 102:24-29
Ps. 90:1,2
Ps. 102:1,5,6
Ps. 102:11,12,13
Lb. 397:1-6
Lb. 456:1,2,3

Gehouden te: Baflo; 31-12-11 (19.30 u.)

Thema: Alles verslijt, maar God blijft dezelfde

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Jaarwisseling

Nog een paar uur en dan hebben we weer de jaarwisseling. Het jaar van onze Heer 2011 is voorbij. Het jaar van onze Heer 2012 breekt aan.

Wij geven naar gewoonte veel aandacht aan de jaarwisseling. We blijven op tot ver na twaalfen. We maken er een feest van. We steken vuurwerk af of we kijken ernaar. We wensen elkaar veel heil en zegen voor het nieuwe jaar.

De jaarwisseling is een hele gebeurtenis in onze wereld. Maar wat verwisselt er nu, op de keper beschouwd? Wat verandert er werkelijk, als een nieuw jaar aanbreekt? Het enige dat verandert, is het laatste cijfertje op de kilometerteller van de tijd. Met als gevolg dat we een nieuwe kalender moeten ophangen en een nieuwe agenda moeten aanschaffen.

De teller draait door van 2011 naar 2012. En dat is het dan. Verder gaat alles gewoon verder, ondanks de goede voornemens en de plannen die we maken. Dat is de jaarwisseling. Meer niet, welbeschouwd.

Er staat de wereld nog een andere veel ingrijpender wisseling te wachten. Een verwisseling van kled. Hemel en aarde krijgen van God eens een ander gewaad.

Want de oude kleren raken versleten. Zoals alles in deze wereld aan slijtage onderhevig is. Zelfs de hemel en de aarde, die eigen schepping van God.

Alles wisselt op Gods wenken. Maar God zelf verandert niet. Hij blijft dezelfde. Aan zijn jaren komt geen einde.

Dat belijdt de dichter van Psalm 102. En de Heilige Geest legt ook ons die belijdenis in de mond. Hij leert het ons ook zingen. Voor en na de jaarwisseling.

Alles verslijt, maar God blijft dezelfde

2. Gebroken heden.

Psalm 102 wordt gezongen door een gebroken balling in een gebroken heden.

*"Hij (= God) heeft halverwege mijn kracht gebroken,
hij heeft mijn levensdagen verkort."*

God breekt zijn heden af, voordat het voltooid is. Zo ervaart de dichter dat. Hij is een gebroken mens. En als gebroken mens in een gebroken heden klaagt hij zijn nood aan de HEER en bidt hij tot God.

Psalm 102 is het lied van een gebroken gelovige. Van een kapot gebeukt kind van God. Zo presenteert God de Heilige Geest deze psalm aan ons.

"Gebed van een ongelukkige die dreigt te bezwijken en zijn klacht uitstort voor de HEER."

Hoe komt het dat onze broeder bezwijkt? Op welke weg is zijn kracht gebroken? Wat is toch zijn gebroken heden?

Het heeft met zijn gezondheid te maken en met zijn geestelijk welzijn. Of liever, met het ontbreken daarvan. De koorts gloeit in zijn lijf. Hij kan niet meer eten en drinken. Hij kan niet meer slapen van ellende. Vanwege zijn pijn en zijn uitgedroogde mond. Hij is even eenzaam als een uil in de woestijn of een steenuil in een verlaten bouwval. Uilen maken een klagend, onheilspellend geluid. Oehoe, oehoe... Dat geluid typeert ook de klacht van de dichter. Hij is als een eenzame vogel op de hoek van het dak.

En was het nu nog maar alleen zijn gebroken gezondheid of levenskracht. Maar hij ondervindt de smaad van vijanden. Die gebruiken zijn naam als een vloek. Ze zeggen: "Ik mag worden als..., wanneer er niet dit of dat gebeurt. Hij kan voor ons de pot op. Hij mag de pieep krijgen." Of iets dergelijks.

De glans is geheel van zijn leven af. Zijn heden is droog en eentonig, *"als een schaduw en ik moet verdorren als gras."*

Daar komt nog bij, dat zijn leven en zijn nood heel direct verbonden zijn met de nood van Gods volk Israël. Jeruzalem ligt in puin. Sion is niet meer dan een grote puinhoop. Zo hebben de vijanden daar huisgehouden. Gods ontferming en zijn genade zijn van Sion geweken. De HEER heeft zich teruggetrokken. Hij heeft zijn toorn over zijn volk uitgegoten. Terecht, want het volk had het er naar gemaakt. Maar toch, dat kan de gelovige dichter niet hebben. Dat kan hij niet volhouden. Daar bezwijkt hij onder. Letterlijk en geestelijk. Dat breekt zijn kracht en zijn heden. Zijn dagen worden afgebroken onder de last van die nood. Hij ervaart Gods toorn en verbolgenheid aan den lijve.

"U tilde mij op en smeed mij neer," klaagt de dichter tegen God. Daar ga je kapot aan. En het ergste is, dat God dit doet, dat Gods hand hem deze dingen aandoet.

*"Hij heeft halverwege mijn kracht gebroken,
hij heeft mijn levensdagen verkort."*

God brak mijn lichaamskracht en mijn levenskracht op de weg.

Welke weg is dat? De levensweg van de dichter is het in elk geval. Maar het is ook een veel concretere weg. De weg die de dichter samen met vele anderen moest afleggen, toen ze werden weggevoerd naar Babel. Het is de weg van de ballingschap. Met drijvende soldaten achter je aan. In de hitte en de droogte. Lopend, struikelend, bezwijkend.

Denkt u eens in wat dat betekent voor de gelovige Israëliet. Weg uit het land van de belofte. Weg uit het erfdeel. Uit het land gezet door de HEER. Ellendig geworden. Weg

bij de tempel, die een grote puinhoop is geworden. De dienst van de verzoening stilgelegd.

Daar gaat een gelovig kind van God geestelijk aan kapot. Het is zeer moeilijk te verwerken. En dan die lange tocht. Dodelijk vermoeiend. Het breekt je krachten. Het sloopt je lichamelijk en geestelijk. En het komt van de hand van de HEER over je. Zijn toorn is voelbaar. Want je verdiende dat als volk van God vanwege de voortdurende hardnekkigheid.

De dichter voelt dat zijn levensduur bekort wordt. Zij stervensuur is aanmerkelijk dichterbij gekomen. Het heden is voor hem een gebroken heden geworden. Zijn leven stelt niet veel meer voor.

"Mijn dagen vervlieden als rook,..." klaagde de dichter in vers 4 al. En rook is snel verdwenen. Het verwaait in de wind en dan zie je er niets meer van.

In dat heden, dat gebroken is of gebroken dreigt te worden, bidt de balling tot de HEER. Hij klaagt zijn nood aan God en bidt om Gods genade en zijn ingrijpen.

*"Ik smEEK: Mijn God,
neem mij niet midden in het leven weg."*

Met een extra accent - "Ik smEEK" - vraagt hij God, dat er niet alsnog een voortijdig einde aan zijn leven komt. Dat zijn leven niet werkelijk ontijdig wordt afgebroken. Het mensenleven is al zo kort, een damp, een schaduw die verglijdt.

Mozes zegt in Psalm 90:

*"Al onze dagen gaan heen door uw woede,
wij beëindigen onze jaren in een zucht.
Zeventig jaar duren onze dagen,
of tachtig als wij sterk zijn.
Het beste daarvan is moeite en leed,
het gaat snel voorbij en wij vliegen heen." (Psalm 90:9,10).*

Zeventig, tachtig jaren, het is al niet veel. En wanneer dat ook nog een gehalveerd wordt, voor de voltooiing daarvan afgebroken, zoals dreigt bij de dichter van Psalm 102, dan is het helemaal niks meer.

In Israël stierven de vromen graag oud en van het leven verzadigd. Net als Abraham, Isaäk en Jakob. Wanneer hun tijd echt vol was, hun dagen en jaren voltooid onder de zegen van God. De termijn van God zien ze graag vol gemaakt. Voortijdig afgebroken is extra pijnlijk voor hen. Een gebroken heden breekt het leven af, ontijdig.

"Mijn God, neem mij niet weg op de helft mijner dagen, ..." Wanneer ik nog niet klaar ben en mijn jaren nog niet vol.

Dat vraagt de dichter aan God. En hij zegt tegen de HEER: *"uw jaren duren van geslacht op geslacht."*

Mijn dagen zijn kort. Mijn heden is gebroken. Maar uw jaren duren door alle generaties heen.

Hier geeft de dichter stem aan dezelfde tegenstelling als in vers 12 en 13.

"Mijn dagen gaan heen als een schaduw,

*ik moet verdorren als gras.
Maar u, HEER, troont voor eeuwig,
uw roem zal duren, geslacht na geslacht."*

Door alle generaties heen is God er. Hij omspannt alle geslachten. Van de eerste tot de laatste. God is er bij. Dat is zijn naam immers: Jahwe, Ik ben die Ik ben.

God is door alle generaties heen Immanuël, dat is: 'God met ons'. Zo heeft Hij dat zelf beloofd aan zijn volk.

God is er altijd. Hij is altijd bij zijn volk en in zijn wereld. Hij is de Aanwezige, de Eeuwige. Gods jaren duren door alle geslachten heen. Zo duidt de dichter met mensenmaat de eeuwigheid van God aan.

Wij tellen in dagen en jaren. Na 365 of 366 dagen verspringt de teller weer. Maar die maat gaat voor God niet op. Zijn jaren zijn niet te tellen. Ook al tellen wij de jaren van onze Heer. En we zeggen dat: Anno Domini 2011. Anno Domini 2012.

Ons heden is zo vaak gebroken. We voelen dat pijnlijk. Het sterven komt altijd te vroeg, zeggen we. Zelfs wanneer iemand boven de 80 is.

We denken vanavond aan het sterven van geliefden in onze omgeving: moeders, vaders, oma's, opa's, familieleden of bekenden. Wat even zoveel lege plaatsen geeft. Ons heden is gebroken. Maar bij God is een ongebroken eeuwig heden. Hij is en blijft altijd dezelfde. Dat is de troost voor breekbare, biddende ballingen in een gebroken wereld.

3. Vergaan verleden.

God verandert niet bij alles wat er wel verandert in de wereld en in ons mensenleven. En er verandert heel veel in ons leven, in kerk en wereld. Ja, alles is aan verandering en veroudering onderhevig.

Begin maar bij je zelf. Je bent anders geworden vergeleken met 25 jaar geleden. Je voelt dat soms niet zo. Maar het is wel zo. En soms maken de mensen je daar fijntjes op attent. Je kunt als je 65 ben niet meer zo veel als toen je 30 was. Je krachten zijn afgenomen. Je mogelijkheden beperkter. Ons lichaam is aan slijtage onderhevig. Soms heel letterlijk: versleten heupen, een versleten hart, versleten longen.

Alles verslijt, net als onze kleren. Van tijd tot tijd hebben we nieuwe kleren nodig. Vooral nieuwe werkkleren. Dat is goed voor de textielhandelaar en de kledingwinkels. Alles raakt versleten, ook ideeën en gedachten. Ja, zelfs de hemel en de aarde, zegt onze broeder in Psalm 102. Terwijl de hemel en de aarde toch door God zelf gemaakt zijn voor de lange duur. Dat zegt hij ook tegen God:

*"Vóór alle tijden hebt u de aarde gegrondvest,
de hemel is het werk van uw handen."*

U hebt in het verleden de fundamenten van de aarde gelegd en haar op die fundamenten vastgezet. U schiep de aarde en gaf haar vorm vanaf de fundering. Vanaf het allereerste begin.

De architect is er eerder dan het bouwwerk. En geen enkele bouwer bouwt een huis om het morgen direct weer af te breken. Zonder dat het bewoond is geweest. Zo is het bij God, de hemelse bouwheer, ook.

Hemel en aarde zijn geen eendagsvliegen voor God. Maar Hij schiep aarde en hemel voor de lange duur van duizenden jaren. Toch hebben hemel en aarde nu een kleed dat aan het verslijten is. Ook al zijn zij het werk van Gods eigen handen.

*"Zij zullen vergaan, maar u houdt stand,
zij zullen als kleren verslijten,
u verwisselt ze als een gewaad en zij verdwijnen, ..."*

Hemel en aarde zijn in hun huidige kleed niet bestand tegen de eeuwigheid. Dit kleed moet ingewisseld worden. God zal dat doen, zegt de dichter. Aard en hemel hebben hun termijn, door God zelf bepaald.

Dat zei de ^{HEER} al tegen Noach, toen die weer voet zette op een gewassen aardbodem na de zondvloed. Toen God de lieflijke reuk rook van Noachs offer, zei de ^{HEER} bij Zichzelf – en Hij laat het ons weten:

"Nooit weer zal ik de aarde vervloeken vanwege de mens, want alles wat de mens uitdenkt, van zijn jeugd af aan, is nu eenmaal slecht. Nooit weer zal ik alles wat leeft doden, zoals ik nu heb gedaan. Zolang de aarde bestaat, zal er een tijd zijn om te zaaïen en een tijd om te oogsten, zal er koude zijn en hitte, zomer en winter, dag en nacht – nooit komt daar een einde aan." (Gen. 8:21,22)

'Zolang de aarde bestaat,' zegt God. Daar zit een termijn in, Gods termijn. Wel een heel lange termijn. Maar tegelijk ook eindig. Maar tot zolang zal er die wisseling van jaren, van seizoenen, van dagen zijn. Met de slijtage die dat meebrengt. Totdat het zo versleten is, dat God zijn schepping een ander kleed aantrekt. Een kleed dat niet meer vergaan kan.

Psalm 102 noemt de nieuwe hemel en de nieuwe aarde niet met zoveel woorden. Maar het zit wel in de woorden van de dichter opgesloten. En elders in de Bijbel spreekt God daarover wel heel duidelijk.

Hier gaat het erom te benadrukken, dat hemel en aarde eindig zijn. Ze kennen een verleden. Een verleden dat vergaat en dat vergaan is. Daartegenover kent God geen verouderingsverschijnselen. Hij wordt niet oud en niet dement. God kent geen slijtage of geheugenverlies.

Hemel en aarde zullen in hun huidige kleed verdwijnen.

"Maar u blijft dezelfde, uw jaren nemen geen einde."

Alles verslijt, maar God blijft dezelfde. Hij is God, de Eeuwige en de Aanwezige. Hij blijft trouw aan zichzelf en aan zijn schepping en aan zijn volk. Juist waar dat volk de slijtage aan den lijve voelt. Waar het leeft in een gebroken heden en bij een vergaan verleden, met vergane glorie. Jeruzalem is een berg puinhopen, meer niet. Alle hoop is vervlogen.

God blijft dezelfde. Dat heeft Hijzelf gezegd: "Ik ben dezelfde." Jesaja moet die boodschap keer op keer doorgeven aan Israël in ballingschap. Een woord voor gebroken ballingen. Eén gedeelte haal ik aan:

*"Mijn getuige zijn jullie – spreekt de ^{HEER} –,
mijn dienaar, die ik uitgekozen heb*

*opdat jullie mij zouden kennen en vertrouwen,
en zouden inzien dat ik het ben.
Vóór mij is er geen god gevormd,
en na mij zal er geen zijn.
Ik, ik ben de HEER!
Buiten mij is er niemand die redt.
Ik heb redding aangekondigd en redding gebracht,
jullie hoorden het van mij, niet van een vreemde.
Jullie zijn mijn getuige – spreekt de HEER –,
dat ik werkelijk God ben
en dat ik blijf wat ik ben.
Niemand kan zich aan mijn macht onttrekken.
Wat mijn hand doet, wie maakt het ongedaan?” (Jesaja 43:10-13)*

‘Ik ben dezelfde,’ zegt God. ‘Ik blijf wat ik ben’. Op die woorden reageert de dichter van Psalm 102: *“Maar u blijft dezelfde, uw jaren nemen geen einde.”*

God is en blijft zichzelf. Hij verandert niet. Hij is de onveranderlijke in zijn liefde en ontferming, in zijn genade en in zijn recht. Hij gaat de eeuwen door met zijn volk mee. Wij weten, dat we op Hem aankunnen. Van God hoeven en mogen we geen ongecontroleerde dingen te verwachten. Hij verandert niet, ook verwisselt Hij het kleed van hemel en aarde.

Bij onze jaarwisselingen is God betrokken. Omdat Hij bij zijn wereld en bij zijn volk betrokken is en alles naar het einde toebrengt. Maar God zelf verandert niet. Hij trekt morgen geen andere jas aan. En volgend jaar weer iets nieuws. De HEER is niet modegevoelig of vatbaar voor hypes.

Op God kunnen we rekenen, zoals we het konden in het afgelopen jaar. En na de jaarwisseling kunnen we dat nog steeds. Tot in eeuwigheid.

4. Veilige toekomst.

De dichter van Psalm 102 zoekt in zijn ellende zijn troost in Gods werken in de toekomst. Niet het verleden stelt hij zich voor ogen om Gods grote werken te verheerlijken. Dat is er ook. De dichter van Psalm 77 vindt op die manier troost in zijn ellende.

*“Ik denk terug aan de daden van de HEER –
ja, ik denk aan uw wonderen van vroeger,
overweeg elk van uw werken
en houd in gedachten uw grote daden.” (Psalm 77:12,13).*

God is dezelfde als vroeger. Daarom richt onze broeder in ballingschap zich op de toekomst van Gods werken. God zal ingrijpen. Hij zal denken aan Sion.

*“U zult opstaan en u over Sion ontfermen,
de tijd van genade is gekomen, dit is het uur,
want uw dienaren hebben de stenen van Sion lief,
de ruïnes vervullen hen met deernis.”*

Dat zong hij in vers 14 en 15 al. God, het is tijd om U over uw volk te ontfermen. Om Sion weer te herstellen en het volk weer terug te brengen uit de ballingschap. Het is tijd, dat uw knechten U weer gaan dienen in uw herbouwde huis.

Dat houdt de dichter vrijmoedig aan God voor vanuit zijn gebroken heden. Want Hij kent God. Hij gelooft in Hem, de Eeuwige, de Aanwezige. Daarom heeft hij zekerheid en vertrouwen voor de toekomst van zijn volk. Van de kinderen, van allen die de HEER oprecht en van harte dienen.

U blijft dezelfde. Aan uw jaren komt geen einde. Daarom kan de psalm besluiten met:

*"De kinderen van uw dienaren zullen veilig wonen,
ook op hun nageslacht rust uw oog."*

Er is een veilige toekomst voor Gods kinderen. God geeft ze een veilig thuis in zijn directe nabijheid, voor zijn aangezicht. Dan kan God ze altijd zien en voor hen zorgen en van hen genieten als een Vader.

God wil zijn knechten bij zich thuis doen wonen. En wonen is iets blijvends. Geen tijdelijke verblijfplaats zoals in een aardse tent. Maar in een eigen woning van God. Bij God thuis zijn in een eeuwig huis. Die toekomst is zeker voor al Gods kinderen. Want God is dezelfde die Hij was. Die is en die was en die zijn zal. Ook na de grote kledingwissel van hemel en aarde.

Hemel en aarde zullen verslijten. De elementen zullen brandende van vuur vergaan, zegt Petrus later in zijn tweede brief. En hij blaast de alarmtrompet. Wees wakker! Maar zegt hij:

"Maar wij vertrouwen op Gods belofte en zien uit naar een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont." (2 Petrus 3:13).

Dat hoeft ons niet te verschrikken. Het mag ons juist vertroosten. Want God blijft dezelfde in zijn liefde en ontferming.

"Hemel en aarde zullen verdwijnen, maar mijn woorden zullen nooit verdwijnen."

Dat zegt onze Meester Jezus Christus in Lucas 21:33. Dat mogen we vasthouden. We mogen God houden aan zijn woord.

En wat lezen we in Hebreëen 13:8?

"Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!"

Een goede en gelovige jaarwisseling toegewenst.

Amen.